

Sygn. akt I C 90/16 upr.

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016 r.

**Sąd Rejonowy** we Włocławku Wydział I Cywilny

Przewodniczący: SSR Monika Drzewiecka

Protokolant: st. sekr. sąd. Wioletta Rosołowska

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2016 r. we Włocławku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki (...) akcyjnej spółki jawnej z siedzibą w W. przeciwko M. C.

### **o zapłatę**

1. zasądza od pozwanego M. C. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki (...) akcyjnej spółki jawnej z siedzibą w W. kwotę 3.764,70 zł (trzy tysiące siedemset sześćdziesiąt cztery złote siedemdziesiąt groszy) z odsetkami:

- umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 3.000 zł od dnia 28 sierpnia 2015r. do dnia 12 lipca 2016r.,
- ustawowymi liczonymi od kwoty 228,40 zł od dnia 22 września 2015r. do dnia 12 lipca 2016r.

2. zasądzoną w pkt. 1 wyroku kwotę 3.764,70 zł rozkłada na 19 (dziewiętnaście) rat: 18 (osiemnaście) rat w kwocie po 200 zł (dwieście złotych) każda z nich, 19 (dziewiętnasta) rata w wysokości 164,70 zł, każda z rat płatna do dnia 5 (piątego) każdego miesiąca poczynając od miesiąca następnego od tego, w którym doszło do uprawomocnienia się wyroku, wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, liczonymi od poszczególnych rat od dnia następnego po terminie ich płatności do dnia zapłaty;

3. oddala powództwo w pozostałej części;

4. zasądza od pozwanego M. C. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki (...) akcyjnej spółki jawnej z siedzibą w W. kwotę 643,16 zł (sześćset czterdzieści trzy złote szesnaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

## UZASADNIENIE

W dniu 22 września 2015 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka (...) akcyjna spółka jawna z siedzibą w W. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym domagał się zasądzenia od pozwanego M. C. kwoty 3.899,70 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 3.000 zł od dnia 28 sierpnia 2015r. do dnia zapłaty i odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 363,40 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie, wskazał, że pomiędzy M. C. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (poprzednikiem prawnym powoda) została zawarta umowa pożyczki. Na mocy umowy pożyczki pozwany zobowiązał się zwrócić pożyczkodawcy kwotę pożyczki w terminie do dnia 09 kwietnia 2014 roku. Pomimo wezwań do zapłaty pozwany do dnia złożenia

pozwu nie wywiązał się z zobowiązań wynikających z zawartej umowy pożyczki i nie dokonał zapłaty z tytułu wymagalnego zobowiązania wynikającego z przedmiotowej umowy pożyczki.

W dniu 22 października 2015r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego pozwany złożył sprzeciw, zaskarżając nakaz w całości.

Postanowieniem z dnia 02 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego we Włocławku.

W odpowiedzi na sprzeciw wniesiony przez pozwanego w postępowaniu elektronicznym powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, wskazał, że pozwany zobowiązał się do zwrotu całej pożyczonej kwoty w wysokości 3.000 zł do dnia 10 kwietnia 2014r. wraz z należną prowizją. Powód w przedmiotowym postępowaniu dochodzi kwoty należności głównej w wysokości 3.000 zł wraz z odsetkami umownymi, które na dzień 03.06.2016r. opiewają na kwotę 786,11 zł, na które składają się: odsetki umowne skapitalizowane w kwocie 536,30 zł naliczone od kwoty kapitału, w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP za faktyczne opóźnienie w spłacie rat, za okres od dnia 10 kwietnia 2014r. do dnia 27 sierpnia 2015r.; odsetki umowne naliczone od kwoty kapitału tj. 3000 zł w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP naliczonych zgodnie z warunkami umowy za okres od dnia 28 sierpnia 2015r. do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, e od 01.01.2016r. ich wysokość nie może przekroczyć wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie; prowizji w kwocie 228,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; opłat manipulacyjnych w kwocie 135 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o rozłożenie należności na raty; wniósł o nieobciążanie go kosztami procesu z uwagi na sytuację finansową i życiową.

#### ***Sąd ustalił następujący stan faktyczny:***

W dniu 11 marca 2014 roku pozwany M. C. zawarł z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...) za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Zawarcie przedmiotowej umowy wyglądało w ten sposób, że pozwany na stronie internetowej należącej do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. –(vivus.pl) – utworzył (...) Klienta. Następnie pozwany dokonał na rachunek bankowy pożyczkodawcy – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. – przelewu kwoty 0,01 zł tytułem opłaty rejestracyjnej. W tytule przelewu kwoty za opłatę rejestracyjną pozwany wpisał „Potwierdzam rejestrację i zgadzam się na umowę pożyczki V..pl”. Odnotowanie płatności opłaty rejestracyjnej oraz weryfikacja danych podanych przez pozwanego podczas tworzenia profilu klienta na stronie internetowej należącej do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zakończyła procedurę rejestracji. Po dokonaniu pozytywnej oceny wniosku pozwanego o pożyczkę oraz ryzyka kredytowego dotyczącego pozwanego pożyczkodawca (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wydał pozytywną decyzję o udzieleniu pozwanemu pożyczki. Zgodnie z zawartą przez strony umową pożyczki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 400 zł. Okres trwania pożyczki wynosił 30 dni. Pozwany zobowiązał się do zwrotu pożyczki w łącznej kwocie 443,40 zł do dnia 10 kwietnia 2014 roku.

W dniu 21 marca 2014r. pozwany złożył kolejny wniosek, zwiększając kwotę pożyczki do 2.500 zł, zobowiązując się zwrócić łącznie kwotę 2.711,40 zł, do dnia 10 kwietnia 2014r.

W dniu 24 marca 2014r. pozwany ponownie zwiększył kwotę pożyczki do 3.000 zł, okres trwania tej pożyczki wynosił 30 dni, pozwany zobowiązał się do zwrotu pożyczki w łącznej kwocie 3.248,40 zł do dnia 10 kwietnia 2014r.

W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki, umowa w § 10 ust. 1 zastrzegła dla pożyczkodawcy możliwość naliczania odsetek za zwłokę w wysokości czterokrotnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. Umowa w § 10 ust. 1 przewidywała nadto, że zawiadomienia o istnieniu opóźnienia w spłacie pożyczki, stanowiące wezwanie do zapłaty, będą wysyłane przez pożyczkodawcę korespondencyjnie na adres korespondencyjny pożyczkobiorcy lub w formie SMS i e-mailem. Pożyczkobiorca mógł być obciążony kosztami wezwań do zapłaty.

W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki, pożyczkodawca miał także prawo do podjęcia działań mających na celu odzyskanie swojej wierzytelności, w tym w szczególności do przekazania tej wierzytelności do obsługi przez zewnętrzny podmiot. Po upływie terminu spłaty pożyczki pożyczkodawca miał prawo do dochodzenia zwrotu pożyczki na drodze postępowania sądowego. Kosztami dochodzenia zwrotu pożyczki na drodze postępowania sądowego miał zostać obciążony pożyczkobiorca.

Kwota pożyczki w łącznej wysokości 3.000 złotych została przelana na konto bankowe pozwanego.

**dowód:** okoliczności bezsporne; umowa pożyczki odnawialnej z załącznikami – k.36-40; potwierdzenie dokonania opłaty rejestracyjnej – k. 35; warunki umowy pożyczki – k. 41, 42, 43; potwierdzenia przelewu – k. 44, 45, 46

Pismem z dnia 11 maja 2014 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wezwał pozwanego do natychmiastowego uregulowania zadłużenia w łącznej kwocie 3.324,10 zł (kwota udzielonej pożyczki w wysokości 3.000 zł, prowizja za udzielenie pożyczki w kwocie 248,40 zł, odsetki za nieterminową płatność w wysokości 40,70 zł, opłata za pierwsze wezwanie do zapłaty w wysokości 35 zł) w terminie do dnia 21 maja 2014 roku.

**dowód:** wezwanie do zapłaty z dnia 11 maja 2014 roku – k. 62

Pismem z dnia 10 czerwca 2014 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wezwał pozwanego do natychmiastowego uregulowania zadłużenia w łącznej kwocie 3.369,10 zł (kwota udzielonej pożyczki w wysokości 3.000 zł, prowizja za udzielenie pożyczki w kwocie 248,40 zł, odsetki za nieterminową płatność w wysokości 40,70 zł, opłata za pierwsze wezwanie do zapłaty w wysokości 35 zł, opłata za drugie wezwanie do zapłaty w wysokości 45 zł).

**dowód:** wezwanie do zapłaty z dnia 10 czerwca 2014 roku – k. 60

Pismem z dnia 10 lipca 2014 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. ostatecznie wezwał pozwanego do natychmiastowej zapłaty należności w kwocie 3.510,60 zł (kwota udzielonej pożyczki w wysokości 3.000 zł, prowizja za udzielenie pożyczki w kwocie 248,40 zł, odsetki za nieterminową płatność w wysokości 127,20 zł, opłata za pierwsze wezwanie do zapłaty w wysokości 35 zł, opłata za drugie wezwanie do zapłaty w wysokości 45 zł, opłata za trzecie wezwanie do zapłaty w wysokości 55 zł).

**dowód:** wezwanie do zapłaty z dnia 10 lipca 2014 roku – k. 61

W dniu 10 lutego 2015 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w W. dla wspólnego prowadzenia działalności gospodarczej zawiązały spółkę jawną, która miała prowadzić działalność pod firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka (...) akcyjna spółka jawna.

**dowód:** umowa spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 roku – k. 47-52

W dniu 06 marca 2015 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jako wspólnik (...) Sp. z o.o. spółka (...) akcyjna spółka jawna z siedzibą w W., na podstawie zmienionej uchwałą wspólników umowy spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 roku, wniósł wkład w postaci pakietu przysługujących mu wierzytelności z tytułu zawartych umów pożyczek. Każda wniesiona wierzytelność składała się z: a) kapitału niespłaconej kwoty pożyczki, b) opłat z tytułu wykonanych czynności windykacyjnych, c) odsetek umownych za opóźnienie w wysokości czterokrotnej wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego liczonych od kwoty kapitału niespłaconej pożyczki oraz d) odsetek ustawowych od opłat windykacyjnych liczonych od dnia wymagalności zobowiązania. Powyższą transakcją została objęta wierzytelność, jaką posiadał (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w stosunku do pozwanego.

W załączniku do umowy spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 roku, stanowiącym listę dodatkowych wierzytelności (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., zamieszczona została wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki odnawialnej, zawartej przez pozwanego z (...) Sp. z o.o.

**dowód:** okoliczności bezsporne; umowa sprzedaży wierzytelności – k. 56-58; lista wierzytelności wniesionych do spółki jawnej – k. 54-55; oświadczenie o wniesieniu wkładów – k. 53

Pismem z dnia 13 marca 2015r. powód poinformował pozwanego o przelewie wierzytelności i wezwał pozwanego do spłaty wierzytelności. Kolejnym pismem z dnia 11 września 2015r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 3.912,03 zł (kwota pożyczki – 3.000 zł, prowizja – 228,40 zł, odsetki – 548,63 zł, opłaty windykacyjne – k. 135 zł) w terminie 5 dni od daty otrzymania wezwania.

**dowód:** powiadomienie – k. 63; przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 59

### **Sąd zważył, co następuje:**

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych sprawy powództwo zasługiwało jedynie na częściowe uwzględnienie.

Ustalając stan faktyczny, Sąd oparł się na dokumentach przedłożonych przez stronę powodową w toku postępowania, nie były one kwestionowane przez stronę pozwaną. Okoliczności faktyczne nie były sporne między stronami, strona pozwana złożyła jedynie wniosek o rozłożenia należności na raty.

Wskazać należy, że powód poprzez przedłożenie umowy spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 roku, a także załącznika w postaci listy wierzytelności wchodzących w skład wnoszonego wkładu do umowy spółki jawnej, w którym to znajduje się wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki numer (...) i inne dalsze dane pozwalające wierzytelność tę zidentyfikować, wykazał w sposób należyty nabycie wierzytelności dochodzonej pozwem, a tym samym swoją legitymację czynną.

Na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów nie budzi wątpliwości okoliczność, że poprzednika prawnego powoda i pozwanego łączyła umowa pożyczki, która pod względem prawnym stanowiła kredyt konsumencki zawierany na odległość w rozumieniu art. 5 pkt 13 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011 roku, Nr 126, poz. 715) oraz art. 6 i następane ustawy z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. 2012, poz. 1225-t.j.). Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. W myśl natomiast art. 3 ust. 1 wspomnianej ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy). Natomiast przez kredyt konsumencki zawierany na odległość rozumie się umowę o kredyt konsumencki zawieraną z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (art. 5 pkt 13 ww. ustawy).

Faktem jest, iż obowiązek zwrotu pożyczki zależy od wykonania przez dającego pożyczkę własnego zobowiązania. Bezsprzeczne jest, że dający pożyczkę wykonał swoją część umowy poprzez przeniesienie na własność pozwanego określonej ilości pieniędzy. W takiej zaś sytuacji powstaje obowiązek zwrotu pożyczki przez pozwanego jako biorącego pożyczkę. Brak jest natomiast dowodu wskazującego na zwrot pożyczki przez pozwanego. Pozwany nie kwestionował twierdzeń strony powodowej, a zatem w tej sytuacji nie budzi wątpliwości, że na pozwanym ciąży obowiązek zwrotu kwoty pożyczki w wysokości 3.000 zł. Wobec powyższego roszczenie strony powodowej w tym zakresie jest zasadne.

W ocenie Sądu, na uwzględnienie zasługiwało także roszczenie powoda w zakresie prowizji jak i odsetek umownych za czas opóźnienia w spłacie pożyczki naliczanych przez stronę powodową zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki odnawialnej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP. Odsetki te zostały przez stronę powodową skapitalizowane za okres od dnia 10 kwietnia 2014 roku do dnia 27 sierpnia 2015 roku. Stosownie bowiem

do § 10 ust. 1 umowy pożyczki odnawialnej V..pl pożyczkodawca w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki był uprawniony do naliczania odsetek za zwłokę w wysokości czterokrotnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

Wątpliwości Sądu budziła natomiast możliwość obciążenia pozwanego kwotą 135 zł tytułem opłat windykacyjnych, wezwań do zapłaty, w ocenie Sądu ich jednostkowa wysokość znacząco przekracza faktyczne koszty wykonania tych czynności, wynikające z zasad doświadczenia życiowego.

Zgodnie z art. 385<sup>1</sup> § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia

stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawodawca wskazał w art. 385<sup>1</sup> § 3 k.c., że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Jednocześnie stosownie do art. 385<sup>1</sup> § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Przy umowie pożyczki głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków. Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współzycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych (art. 359 § 2<sup>1</sup> k.c.), których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385<sup>1</sup> § 1 k.c., należy więc uznać te postanowienia umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, trzeba stwierdzić, że postanowienia § 10 ust. 1 umowy pożyczki odnawialnej V..pl, jako niezgodnione indywidualnie z pozwanym i nakładające na niego rażąco wygórowane opłaty za wysłanie pism, jakimi są wezwania do zapłaty, znacząco przewyższające rzeczywiste koszty ich wysłania i nieprzewidujące jednocześnie możliwości pobierania takich opłat dla pożyczkobiorcy w przypadku wysyłania pism do pożyczkodawcy, jeśli realizowałby on umowę niezgodnie z jej treścią, są niedozwoloną klauzulą umowną. Opłaty te zostały ustalone w stałej zryczałtowanej kwocie, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie opłat za wysyłanie wezwań do zapłaty w wysokościach wskazanych w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz z w sposób rażąco naruszało interes pozwanej jako konsumenta. W tym miejscu warto przytoczyć treść wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie XVII AmC 5533/11, w którym uznano za niedozwoloną klauzulę umowną zapis o następującej treści „Za pisemne wezwanie pobiera się zryczałtowaną opłatę w kwocie 20 zł”. Niezależnie od powyższego uznać należy, że zapisy § 10 ust. 1 umowy pożyczki odnawialnej V..pl w zakresie, w jakim nakładają na

pożyczkobiorcę obowiązek zapłaty kosztów wezwań do zapłaty w zryczałtowanej określonej w umowie wysokości, są niewątpliwie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Opłaty windykacyjne określone w § 10 ust. 1 ww. umowy w świetle czynności nimi objętych są rażąco wygórowane. Co prawda wysokość tych kosztów została ustalona umową stron, to jednakże pamiętać należy, że swoboda umów nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Przywołać należy w tym kontekście treść przepisu art. 353<sup>1</sup>k.c., stosownie do którego treść lub cel stosunku prawnego ułożonego przez strony nie może sprzeciwiać się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Zdaniem Sądu, zapisy postanowień przedmiotowej umowy w zakresie opłat windykacyjnych sprzeczne są z zasadami współżycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony umowy – pozwanej jako pożyczkobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Określone bowiem przez stronę powodową koszty za pisemne wezwania do zapłaty w kwocie odpowiednio 35, 45 oraz 55 złotych nie mają jakiegokolwiek uzasadnienia i powiązania ekonomicznego z poniesionymi rzeczywiście kosztami, a nadto nie przystają w żaden sposób do obowiązujących powszechnie w obrocie gospodarczym kosztów wskazanych czynności. Podniesione na etapie postępowania sądowego żądanie zapłaty związane z niewywiązaniem się kontrahenta z przyjętego na siebie zobowiązania ma na celu wyłącznie rekompensatę strat poniesionych przez drugą ze stron umowy i nie może prowadzić do uzyskania dodatkowych korzyści. Tymczasem określona w umowie wysokość opłat za czynności windykacyjne, jakimi były wezwania do zapłaty, ma na celu nie tylko pokrycie poniesionych ewentualnie przez stronę powodową z tego tytułu kosztów, ale także przysporzenie jej dodatkowych przychodów. Co więcej, trudno uznać za zasadne przerzucanie na klientów kosztów prowadzenia windykacji przedsądowej przez podmiot zajmujący się zawodowo udzielaniem pożyczek pieniężnych. Koszty takowe związane są z ryzykiem prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług finansowych i winny być wkalkulowane przez przedsiębiorcę w poczet

kosztów bieżącej działalności, a konieczność ich ponoszenia zabezpieczona w inny sposób niż bezpośrednio obciążanie nimi pożyczkobiorców po dniu wymagalności należności.

Podsumowując powyższe rozważania, Sąd uznał za słuszne żądanie w zakresie kwoty 3.764,70 zł [3.000 zł (kwota kapitału), 536,30 zł (skapitalizowanej kwoty odsetek umownych za opóźnienie naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału) oraz 228,40 zł (prowizji)].

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.764,70 zł na podstawie art. 720 § 1 k.c. (vide: pkt 1 sentencji wyroku). W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako pozbawione usprawiedliwionych podstaw. Z jednej strony Sąd uznał, że postanowienia umowy pożyczki nakładające na pozwanego obowiązek uiszczenia kosztów wezwań do zapłaty (kosztów windykacyjnych) w wysokości w niej określonej stanowią niedozwolone klauzule umowne, a z drugiej są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego ograniczającymi swobodę umów i w istocie zmierzają do obejścia prawa w zakresie przepisów o odsetkach maksymalnych (vide: pkt 3 sentencji wyroku).

O odsetkach od należności głównej Sąd orzekł na mocy art. 481 § 1 k.c., uwzględniając w tym zakresie żądanie pozwu. W myśl art. 481 § 1 i § 2 k.c. (wg stanu na dzień 31.12.2015r.) jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Zasądzając na rzecz powoda dochodzone świadczenie, Sąd znalazł jednocześnie podstawy do rozłożenia świadczenia na raty w oparciu o przepis 320 k.p.c.

Mając na uwadze, trudną sytuację materialną pozwanego i jego rodziny, nieuleczalną chorobę, na którą cierpi syn pozwanego – autyzm, wymagający nakładu nie tylko czasu i poświęcenia rodziców a także znacznych środków finansowych Sąd na podstawie art. 320 kpc rozłożył zasądzone świadczenie na 19 rat: 18 (osiemnaście rat) w wysokości po 200 zł, 19 (dziewiętnasta) rata w wysokości 164,70 zł – płatnych w terminie do 5. dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca następnego od tego, w którym doszło do uprawomocnienia się wyroku, wraz z ustawowymi odsetkami w

razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, liczonymi od poszczególnych rat od dnia następnego po terminie ich płatności do dnia zapłaty – o czym orzekł w pkt. 2 wyroku. Rozłożenie w wysokości po 200 zł i 164,70 zł zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko "w szczególnie uzasadnionych wypadkach". Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody. Taka sytuacja miała miejsce w przedmiotowej sprawie. Podkreślić należy, iż „rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty na podstawie art. 320 k.p.c. ma ten skutek - wskazany w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70 (OSNCP 1971, nr 4, poz. 61) - że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat. (Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006r. OSNC 2007/10/147). Dlatego Sąd zasądzając dochodzone przez powoda świadczenie, zasądził odsetki jedynie do dnia wyrokowania, a więc 12 lipca 2016r.

Mając na uwadze zgromadzone w sprawie dowody i wykazanie przez powoda zasadności roszczenia Sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 3.764,70 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 3000 zł od dnia 28 sierpnia 2015r. do dnia 12 lipca 2016r. i odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 228,40 zł od dnia 22 września 2015r. do dnia 12 lipca 2016r. Sąd zasądził odsetki do dnia 12 lipca 2016r. albowiem w tym dniu zapadło orzeczenie i Sąd jednocześnie rozłożył zasądzone świadczenie na raty.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 100 zd. 1 kpc w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Strona powodowa wygrała sprawę w 96,5 % i dlatego w takim stopniu należy się jej zwrot kosztów procesu. Na koszty poniesione przez stronę powodową złożyły się: opłata od pozwu 49 zł, koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 600 zł (§ 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, w brzmieniu obowiązującym w dacie wytoczenia powództwa, t.j.: Dz.U. 2013, poz. 490) oraz opłata z tytułu prowizji od przelewu opłaty sądowej w kwocie 0,49 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł. Pozwany w przedmiotowej sprawie nie poniósł żadnych kosztów procesu. Mając na względzie powyższe, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 643,16 zł ( $666,49 \times 96,5\% = 643,16\text{zł}$ ) – (vide: pkt 4 sentencji wyroku).